

Stručni rad

PREDSTAVLJANJE ESPERANTA UČENICIMA RAZREDNE NASTAVE

Lucija Andric, prof. razredne nastave

OŠ Livada Velenje

Sažetak

Tijekom projekta Noć čitanja učenici su se na zanimljiv način upoznali s međunarodnim jezikom esperanto, kojeg većina učenika prije nije poznavala. Upoznali su ga na praktičan način kroz pokret i igru te s kratkim teorijskim prikazom značenja jezika, njegove povijesti i gradiva.

Ključne riječi: esperanto, strani jezik, noć čitanja

1. UVOD

Esperanto je jezik koji se koristi za međunarodne komunikacije, a koji je nastao na temelju vokabulara indo-europskih jezika. Sastavljen je tako da ga je moguće što jednostavnije naučiti [1].

Osmišljen je tako da ljudima iz različitih kultura olakšava komunikaciju, a osmišljen je kako bi pružio jezičnu jednakost korisnicima. Glavna ideja esperanta je zalaganje za toleranciju i poštivanje među ljudima različitih kultura.

2. ESPERANTO

2.1. POVIJEST

Začetnik esperanta je Ludwig Lazar Zamenhof, koji je stvorio gramatiku na temelju europskih jezika i uz nekoliko iznimaka. Rječnik uglavnom potječe iz romanskih jezika, mada su prisutne i riječi iz germanskih i drugih jezika. Prvi esperantski udžbenik objavljen je 1887. godine, a jezik je brzo privukao zajednicu govornika koji su ga počeli koristiti u mnogim sredinama i počeli na njemu stvarati novu kulturu. Tako je započeo normalan proces jezične evolucije. Nakon dva desetljeća rođena su prva djeca koja su govorila esperanto sa svojim roditeljima, znači prvi izvorni govornici ovog jezika. Stoga se može reći da je taj jezik stvoren za međunarodnu komunikaciju, ali je kasnije kreoliziran i danas je jezik dijaspore esperanta [3].

2.2. GLAVNE ZNAČAJKE ESPERANTA

Međunarodan je i zato koristan za komunikaciju među ljudima drugih nacionalnosti koji nemaju zajednički materinji jezik. Neutralan je, jer nije nacionalni ili državni jezik. Istovjetan je te se u komunikaciji osjećamo ravnopravnije sa sugovornikom. Lagan je zahvaljujući strukturi jezika.

Živ je, jer se razvija i živi isto kao i bilo koji drugi jezik. Pravičan je, jer svi koji uče esperanto imaju dobre šanse za postizanje visoke razine jezičnih znanja [3].

Vokabular je sastavljen od riječi koje su najčešće u kulturno važnim europskim jezicima. Iako je jezik bogat i dinamičan, gramatika mu je vrlo jednostavna.

Glavne vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi i prilozi) uvijek imaju iste sufikse koji svjedoče o njihovoj vrsti. Sve imenice završavaju se s -o (libro - knjiga), a množini se dodaje -j (libroj - knjige). Pridjevi u esperantu imaju sufiks -a (bela - lijep, -a, -o), a pridjevi -e (silente - tiho). Kod glagola infinitiv završava na -i (ludi - igrati), sufiks za sadašnjost je -as (mi ludas), za prošlost -is (mi ludis) i za budućnost -os (mi ludos). U esperantu nema nepravilnih glagola [3].

2.3. PREZENTACIJA ESPERANTA U NOĆI ČITANJA

U sklopu projekta Noć čitanja, koji se svake godine održava u našoj školi i uključuje najvjernije čitatelje razredne nastave, provodimo razne kulturne aktivnosti, na koje uvijek pozivamo zanimljivog gosta koji obogaćuje naše druženje. Tako smo 2019. godine pozvali gospođu Niku Rožej, članicu Esperantskog društva Slovenije, koja je na zanimljiv način prezentirala osnove esperanta našim učenicima.

Fotografija 1. Prezentacija povijesti i osnova esperanta.

U prvom je dijelu upoznala učenike s poviješću esperanta, inicijatorima koji su pridonijeli nastanku jezika i njegovom značenju. Pokazala im je i razna pisana gradiva.

Fotografija 2. Pisana gradiva

Nakon kratkog teorijskog izlaganja, prešla je na praktičnu demonstraciju.

Uz razgibavanje i ručne lutke učenike je prvo upoznala s vokabularom pjesme o muhi (mušo), koja sjedi na različitim dijelovima tijela.

Fotografija 3. Razgibavanje s ručnom lutkom.

Pjesmu o muhi je zatim predstavila na vrlo sugestivan način uz pomoć kamišibaja.

MUŜO

Okulo, nazo, buŝo,
 en aero flugas muŝo.

Fotografije 4, 5, 6. Predstavljanje pjesme s kamiŝibajem.

U drugom dijelu našeg druženja gospođa Rožej je učenike s metodom ponavljanja na esperantu naučila pjesmu Majstor Jaka. Budući da je vokabular pjesme lagan i ponavljajući, učenici su pjesmu zapamtili vrlo brzo.

FRATO JAKO

Frato Jako, frato Jako,
 levu vin, levu vin.
 Jen la sonorilo, jen la sonorilo:
 bim, bam, bom, bim, bam, bom!

Pjesmu smo ranije naučili na slovenskom, engleskom i francuskom jeziku, te je u pratnji ksilofona u kanonu zapjevali u kombinaciji svih jezika. Učenici su bili podijeljeni u četiri skupine i svaka je skupina pjevala na određenom jeziku.

U završnom dijelu prezentacije naša je gošća upoznala učenike s učenjem esperanta putem besplatne web stranice lernu.net.

3. ZAKLJUČAK

Esperanto je učenicima predstavljen kao zanimljivost i većina učenika ga je upoznala prvi put. Zbog slikovitog i praktičnog pristupa ovom projektu kod nekih učenika se pobudio interes i dobili su motivaciju da kasnije sami nastave istraživati i učiti nove riječi, pa su kasnije na nastavi prezentirali svoje novostečeno znanje.

4. LITERATURA

- [1.]Esperanto. URL: <https://esperantoslovenija.wordpress.com/> (14. 4. 2020.)
- [2.]Kaj je to esperanto? URL: <https://esperanto-maribor.si/kaj-je-to-esperanto/> (14. 4. 2020.)
- [3.]Kaj je esperanto? URL: <https://lernu.net/sl/esperanto/> (14. 4. 2020.)
- [4.]Združenje za esperanto Slovenije. URL: <https://esperanto.si/sl/osnovne-informacije-o-esperantu/> (14. 4. 2020.)